O politický dosah se nám nejedná, jde nám o stanovisko právní a tu dlužno prohlásiti, že bylo legislativní, resp. administrativní chybou, jestliže věc se jinak pojmenovala a v celku zůstala stejnou. Pomýšlel-li stát na posílení svého vlivu ve veřejné správě (zákon župní je toho nepopiratelným dokladem!), pak měl provisorium upraviti jinak. Zkrátka a dobře měla býti provedena zásada: »agir est le fait d' un seul, délibérer le fait de plusieurs«. Výkon správy je přirozeně lepší svěřiti jednotlivci, nežli celé korporaci, která je povinna jednati podle politické situace. Zástupci lidu mohou býti chráněni opravnými prostředky proti překročení moci (viz franc. recours pour excès de pouvoir, francouzské právo vůbec velice dobře řeší problém samosprávy, viz Les principes généraux du droit administratif III. edition par Gaston Yèze, Paris 1926, str. 126 a násl.)

To dřívější zákonodárství neznalo. Zákon župní znamená v tom ohledu pokrok, nová předloha počítá úplně se zásadami shora uvedenými (viz článek dr. Bedřicha Bobka: Nová organisace politické správy, Obzor národohosp. roč. XXXII., číslo 2., zvl. str. 74 a násl.)

Ostatně zákon stanoví zcela všeobecně směrnice a to směrnice zásadní. Tím ovšem není problém rozřešen. Podle mého názoru při reformě veřejné správy nutno vycházeti z poměrů daných, t. j. ze skutečnosti a uskutečniti hlavní zásady, které jsou důvodem zamýšlené reformy. Základní směrnice stanoví zákon č. 286 ex 1924 o úsporných opatřeních ve veřejné správě a to hlavně § 2, slib daný v §u 3 tohoto zákona nebyl z daleka splněn. Zda-li bylo postupováno i podle odstavce druhého tohoto paragrafu není známo. Jisto jest, že osnova zákona o reformě veřejné správy byla vypracována jako politické ad hoc. Místo důkladného studia a sukcesivního reformování veřejné správy nastupuje urychlený zákon. Oproti župnímu zákonu otázku t. zv. správního soudnictví opomíjí. Ostatně ústavní listina v §u 86 praví zcela všeobecně: »budiž podle možnosti zastoupen živel občanský atd.« V tomto případě přijde na výklad slova »podle možnosti«. (Viz čl. doc. Joachima v Prager Presse dne 6. března 1927.) Správní soudnictví jest jednou z novot, kterou zaváděl u nás župní zákon. Jest nepopiratelné, že správní soudnictví má veliký význam ve státech, kde vyrostlo. Má-li se státi institucí skutečně života schopnou, je potřeba, aby se vžilo. A toho u nás není, v tom, podle mého názoru, stanovisko předlohy je zcela správné. Ostatně zákon možno kdykoli novelisovati, bude-li skutečně soudnictví správní institucí, po níž bude volati hlas lidu.

Pokud se týče pojetí policejních ustanovení do zákonné předlohy, která jsou obdobná ustanovením t. zv. Prügelpatentu, se budou mínění vždy různiti. Jedno dlužno uvážiti, že ustanovení podobného druhu jsou za jistých okolností nutná. Na druhé straně nutno uvážiti, že ustanovení trestně právní mají býti přesná a mají míti stylisaci přesně ohraničenou, která by nevyvolávala pojem v mlze se rozplývající skutkové podstaty. Ovšem nesmíme zapomenouti, že zákony správní již povahou správy nemohou se obejíti bez volného uvážení. Shrneme-li, musíme říci, že v demokratickém státě, jako je naše republika, bylo by velice dobré, ba nutné kodifikovati, pokud je to možné, materielní i formální trestní právo policejní. Myslím, že vládní návrh, tisk č. 831 posl. sněmovny, dokumentuje snahu po unifikaci a zjednodušení obsáhlé materie práva správního. Za takových okolností může býti každá kritika upřílišněná. Dr. Frant. Šlemr (Most).

Kodifikace pracovních zákonů ve Francii. Zákonem z 25. února 1927 byla provedena kodifikace dalších francouzských zákonů pracovních, které jsou začleněny v III. knihu Zákoníka práce a sociální péče (Code du Travail et de la Prévoyance sociale) pod názvem: o odborových organisacích. Pozbývá tím platnosti celkem 6 starších zákonů z let 1884—1924, upravujících tuto materii. Třetí hlava zákoníka je rozdělena ve tři tituly. Prvý pojednává v pěti hlavách o účelu odborových sdružení, jich statutech, civilní způsobilosti a znacích, jakož i o odborových svazech. Druhý titul je zcela věnován spolupráci dělnických společenstev výrobních s úvěrovými a titul třetí ob-

sahuje ustanovení trestní. — Zákon vstupuje v platnost prozatím jen ve Francii samé, v Alžírsku a v koloniích zůstávají dosud v platnosti staré předpisy. Gerlich.

Ze Sociálního ústavu Československé republiky. Sociální ústav konal dne 17. ledna 1927 za předsednictví poslance Dra Lva Wintra a za velmi četné účasti členstva svoje sborové sedění, při němž podal první jednatel Dr. Evžen Štern obšírnou zprávu o činnosti v létech 1925—1926. V uplynulém období uspořádal ústav 36 přednáškových a diskusních schůzí, na nichž promluvilo 21 domácích referentů a šest hostů zahraničních. Vydáno bylo celkem patnáct publikací v rozsahu 63 tiskových archů; z nich bylo 9 prací domácích autorů a 6 překladů. Druhý jednatel, knihovník ministerstva sociální péče Aug. Žalud podal pak zprávu o postupu myšlénky sociálního musea, které, třeba kusé, vejde v blízké době v život.

Z přednáškové činnosti v poslední době třeba se zmíniti o přednášce docenta Dra V. Verunáče dne 17. února 1927 o racionalisaci se stanoviska sociálního. Je třeba na jedné straně nahraditi určité ztráty, na druhé straně pak volá se po dokonalejším rozdělení statků, po umožnění lepší výměny zboží, krátce jedná se v prvé řadě o racionalisaci výroby i distribuce. Je možno demonstrovati na řadě příkladů ve státech hospodářsky významných, jak všude uplatňuje se snaha po nejdokonalejším využití materiálu, energie a času. Proto se shledáváme dnes s termíny jako: racionalisace, ekonomisace a organisace. Nelze však říci, že by názor o tom, co který pojem znamená a jaké má praktické upotřebení, byl vždy jasný. Jedni představují si pod racionalisací takové zásahy, které ohrožují jejich finanční hospodářství. Jiní představují si hned velkou nezaměstnanost, snížené platy, zavřené továrny, redukci sociálních vymožeností a pod. Jiní zase racionalisaci pokládají za jedinou možnou cestu, jak vyjíti z hospodářských a sociálních nesrovnalostí poválečných. V podstatě shledáváme se dnes, pohlížíme-li na hospodářství s hlediska technického hospodářství se dvěma směry: s racionalistickým a tradicionelním. Je jisto, že racionalistické hledisko převládá, ponévadž v každém případě nese v sobě element pokroku. Jest ovšem zapotřebí říci, jaký postup může směr racionalistický při řešení dnešních důležitých hospodářských a sociálních otázek zaujímati a tu na příklad Sombart velmi ostře rozlišuje racionalisaci subjektivní a objektivní. Racionalisace subjektivní nemusí vždy vésti k účelným výsledkům. Ona znamená snahu nebo jednání, upraviti účelně kteroukoli činnost, kdežto racionalisace v objektivním slova smyslu je přiblížení se určitému postupu dokonalé účelnosti. Tu však snahy racionalisační velmi úzce jsou spjaty s pojmem t. zv. vědecké organisace. Dr. Verunáč líčil pak postupný vývoj od taylorismu až k dnešní formě vědecké organisace. Vědecká organisace představuje nyní nejúčelnější ekonomisaci. To je také nejširší úkol hospodářské budoucnosti. Každá lidská činnost dá se promyšleně zlepšiti: přispívá k tomu technický a organisační vývoj. Vždy lze položiti vedle způsobu, kterým dosud pracujeme, nové směrnice, nové zásady a můžeme srovnávati, zda nelze tutéž práci vykonávati lépe a účelněji. Proto racionalisace, resp. vědecká organisace může se uplatniti jak v hospodářství soukromém, tak i veřejném. Přednášející pojednal pak o praktických případech a zakončil přednášku návrhem o nutnosti zřízení určitého střediska ekonomisačního, kde za spolupráce všech činitelů soukromého i veřejného hospodářství bylo by těžisko iniciativy, východisko pro plánovité hospodářství. Jen tak lze docíliti skutečně objektivních, nikoliv jednostranných, sociálně odůvodněných výsledků. Po přednášce rozvinula se debata, jež podrobila přednesené myšlénky a náměty úvaze a kritice. Dr. Jindřich.

O populační politice a sociálním pojištění přednášel 24. března v Sociálním ústavě Československé republiky univ. prof. dr. B. Matuščenko, jenž po historickém přehledu vývoje populační politiky v cizině i v našem státě upozorňuje na to, že v Československu velice rychle klesá porodnost a proto populační otázka jeví se u nás zvláště akutní. Poukazuje na různé příčiny tohoto zjevu, které nejsou však